

RISØR KOMMUNE

Rådmannens stab

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»
«KONTAKT»

Vår ref:
2015/2099 /SIG

Deres ref:
«REF»

Arkiv: 026
Løpenr.: 11465/2016

Dato:
23.06.2016

Kommunereformen – avsluttende behandling i kommunestyrene og sjekklister for rapportering til Fylkesmannen mm.

Vi viser til brev mottatt 21.04.2016 (deres ref. 2016/2076), hvor det bes om at kommunen oversender saksdokumenter om kommunereformprosessen.

I Risør kommune har kommunereform-saken vært behandlet på en rekke formannskaps- og bystyremøter, i tillegg har vi deltatt i sammenslåingsdiskusjoner gjennom Østre-Agder-samarbeidet og med nabo-kommuner (Arendal, Tvedestrand, Gjerstad, Åmli, Vegårshei).

På bystyremøtet 22. juni 2016 ble det vedtatt at *Bystyret respekterer den tydelige innstillingen fra innbyggerundersøkelsen og folkeavstemning om 4K-Øst (Risør, Gjerstad, Tvedestrand og Arendal) og arbeider ikke videre med sammenslåingsalternativer som omfatter Arendal.*

Risør bystyre ønsker ikke på nåværende tidspunkt en sammenslåing av Risør og Gjerstad kommuner, da det er vanskelig å se at dette langsiktig kan sikre bedre tjenester til innbyggerne samt styrke lokaldemokrati og samfunnsutvikling i Risør.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder har ved flere anledninger (senest på felles kommunestyremøte for 4K-øst 23. mai) uttrykt at han generelt fraråder 0-alternativet, det vil si å fortsette som egen kommune. Fylkesmannen har vært tydelig på at frivillighetsprinsippet ligger fast, men at han i sin tilråding til Kommunal- og moderniseringsdepartementet likevel vil peke på det han vurderer som den beste fremtidige kommuneinndelingen på Agder. Han uttaler bla: «Hvis det vedtas lite eller ingenting frivillig, står Fylkesmannen fritt til å fremme egne «ideelle» forslag». De fem hovedregionene i Agder har vært fylkesmannens utgangspunkt for igangsetting av prosessene, og de vil være et referansepunkt for vurderingene (teksten i avsnittet er hentet fra fylkesmannens presentasjon på Risørhuset 23. mai). For Risør kommunes del innebærer en slik regiontilnærming en utvikling av Østre Agder-samarbeidet (8K) til én kommune.

I Risør kommune har det ikke vært tilslutning til et slikt alternativ, hverken i befolkningen eller blant et flertall av politikerne.

Besøksadresse:

Postadresse:
Postboks 158
4952 Risør

Dir.tlf.:
Tlf.:
Fax.:

Org.nr.: 964 977 402 MVA
Bankkonto:
E-post: postmottak@risor.kommune.no
www.risor.kommune.no

Arbeidet med kommunereformen har bidratt til gode diskusjoner og viktig strategisk tenkning, både politisk og administrativt. Det har vært positivt å samarbeide med Østre Agder-kommunene om hvordan kommunene best kan løse framtidige utfordringer og oppgaver. Kommunereformarbeidet har vist at det er et felles bo- og arbeidsmarked og mange av de samme utfordringene. Mange politikere har varslet at det er ønskelig med en gjennomgang av de interkommunale samarbeidene for å se hvordan vi kan jobbe mer demokratisk, åpent og effektivt.

Fylkesmannen ber om opplysninger etter en 6-punkts sjekklister, som rådmannen har brukt som mal for besvarelsen:

1. Oversikt over viktige politiske vedtak i reformperioden
2. Oversikt over prosessene kommunen har deltatt i m/dokumentliste
3. Oversikt over involvering av egne innbyggere og interessegrupper mm.
4. Resultatrapporter fra innbyggerundersøkelser og folkeavstemninger
5. Ev. vurderinger av egen kommune ut fra kriteriene for reformen, og/eller egen økonomisk status, der dette er utført
6. Andre forhold: Grensejusteringer, interkommunalt samarbeid, andre utredninger etc.

1. Oversikt over viktige politiske vedtak i reformperioden

Nedenfor er en liste over bystyresaker om kommunereformen (samtlige politiske saksframlegg, vedlegg og vedtak er tilgjengelige på kommunens heimesider www.risor.kommune.no).

Saksnr/Dato		Vedlegg
134/12 27.09.2012	<p>Ny kommunestruktur – utredning <i>Risør bystyre ber rådmannen gjennomføre en utredning av ny kommunestruktur og følgene av dette for Risør. Det forutsettes at utredningen finansieres av prosjektmidler fra Kommunal- og regionaldepartementet og Fylkesmannen i Aust-Agder.</i></p> <p>2. Bystyret inviterer Gjerstad kommune og andre nabokommuner i Østre Agder samt Kragerø og Drangedal kommuner til å delta i utredningen</p> <p>3. Når invitasjoner til andre kommuner er besvart samler ordføreren ordførere og rådmenn i de interesserte kommuner og legger en plan for mandat, tidsløp og finansiering for videre prosess i utredningsarbeidet.</p>	
88/14 28.08.2014	<p>Kommunestruktur – Ad hoc-utvalg <i>Med bakgrunn i kommunereformen og tidligere vedtak er bystyret åpen for sonderinger med andre kommuner. Det nedsettes et ad-hoc utvalg som skal sondere mot nabokommunene og komme med tilbakemelding til bystyret underveis i prosessen.</i></p> <p><i>På bakgrunn av dette kan bystyret ta stilling til videre arbeid med en eventuell utredning av en ny kommune. Utvalget starter arbeidet sammen med Gjerstad kommune, og er åpne for at flere kommuner kommer med etter hvert.</i></p> <p><i>Ad-hoc utvalget skal bestå av Per Kristian Lunden, Ap (leder), Knut Henning Thygesen, R, Ragni MacQueen Leifson, Ap, Stian Lund, V, Lill Jorunn B. Larsen, KrF, kommunalsjef Aase S. Hobbesland, en representant fra Fagforbundet og en representant fra de andre fagforeningene i Kommunen.</i></p> <p><i>Risør kommune gir sin tilslutning til at KS deltar som faglig tilrettelegger og koordinator for lokale/regionale prosesser i det kommunereformarbeidet Regjeringen etter stortingsvedtak har invitert kommunene til.</i></p>	
2/15 29.01.2015	<p>Utredninger til kommunereformen <i>I forbindelse med kommunereformen vil det i Risør kommune gjøres utredninger med følgende alternativer:</i></p> <p>1. Opprettholdelse av dagens kommune, men med vurdering av grensejusteringer</p>	

	<p>2. Sammenslutning av Risør, Gjerstad og eventuelt Kragerø</p> <p>3. Sammenslutning av Risør, Gjerstad, Vegårshei og Tvedestrand</p> <p>4. Sammenslutning av de sju kommunene i Østre Agder, det vil si Gjerstad, Risør, Vegårshei, Tvedestrand, Arendal, Åmli og Grimstad.</p> <p>Der det er naturlig søkes samarbeid med aktuelle nabokommuner i utredningsarbeidet.</p>	
82/15 28.05.2015	<p>Kommunereform – utredning Risør kommune</p> <p>Den framlagte utredningen vedrørende kommunereformen tas til etterretning.</p> <p>Risør bystyre oppfordrer at de fire kommunene i østregionen (Risør, Tvedestrand, Vegårshei og Gjerstad) fatter vedtak om å samle seg om å utrede alternativet om denne kommunesammenslåingen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rådmannen foreslår ressursbruk og økonomiske rammer for utredningen 2. Rådmennene er prosjektgruppe 3. Ordførerne er styringsgruppe (fastsetter mandat, framdriftsplan m.m.) 4. Arbeidet legges fram til politisk behandling i november i kommunestyrene der det blir tatt stilling til om utredningen skal videreføres eller stoppes. Dersom videreføring, blir utredningsarbeidet videreført med ny endelig behandling i april 2016. <p>I denne modellen ligger at Østre Agder må ta ansvaret for utredningen av sju-kommunealternativet og at dette arbeidet går parallelt. De to øvrige utredningsalternativene, som bystyret i Risør har bedt om, blir ikke utredet inntil eventuelt annet vedtak foreligger.</p> <p>I november kan bystyret bestemme hva de vil gjøre videre og om de eventuelt vil bringe inn andre alternativ til utredning. Det vil da være tid til dette fram til sommeren 2016.</p> <p>Fører ikke sonderingene og utredningene fram til konklusjoner, kan dette eventuelt bli avklart allerede i november, eventuelt i april.</p>	Utredning 0-alternativet (vedlegg 1a)
83/15 28.05.2015	<p>Innbyggerinvolvering i kommunereformen</p> <p>Bystyret gir ad hoc-utvalget for kommunereformen i oppgave å framlegge et forslag til medvirkningsopplegg og innbyggerhøring for politisk behandling. Opplegget må ivareta de ulike fasene i kommunereformen fram til bystyrevedtak våren 2016.</p> <p>En endelig kommunesammenslåing bør avgjøres ved en folkeavstemning som gir innbyggerne klare alternativer og som skaper stor interesse for avstemningen. Dette perspektivet vurderes spesielt av ad-hoc-utvalget.</p>	
16/16 26.01.2016	<p>Vedtak om kommunereformprosess</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Risør bystyre vil på et åpent grunnlag delta i arbeidet med å utarbeide og forhandle fram en intensjonsavtale om etablering av en ny kommune som omfatter kommunene Risør, Tvedestrand, Gjerstad, Vegårshei, Arendal og eventuelt Åmli (6K). 2. Risør bystyre vil på et åpent grunnlag ta initiativ til og delta i arbeidet med å utarbeide og forhandle fram en intensjonsavtale om etablering av en ny kommune som omfatter kommunene Risør, Tvedestrand, Gjerstad og Vegårshei. (4K). Dette arbeidet gjennomføres parallelt med 6K-arbeidet. 3. Det opprettes et forhandlingsutvalg som består av ordfører, varaordfører og opposisjonsleder samt en referansegruppe med representanter fra alle partier og de tillitsvalgte. Bystyret vedtar mandat for forhandlingsutvalg og referansegruppe. 4. Det lages en plan for en omfattende medvirkningsprosess. 5. Det avholdes en rådgivende folkeavstemning med valg mellom å bestå som dagens kommune og de alternativer for kommune- 	

	<p><i>sammenslåing det foreligger intensjonsavtaler for. Folkeavstemningen bygger på intensjonsavtaler behandlet av bystyret.</i></p> <p>6. <i>Risør bystyre beklager den store usikkerheten rundt nytt inntektssystem for kommunene og at kommunene må ta stilling til endring i kommunestruktur før vet effektene av framtidig inntektsmodell. Det er avgjørende for en god videre prosess i kommunereformarbeidet å få klarlagt inntektssystemet for kommunene så raskt som mulig. Alternativt bør frist for endelig beslutning om endring av kommunestruktur utsettes.</i></p>	
34/16 31.03.2016	<p>Kommunereformen – prosess fram mot vedtak</p> <p><i>Bystyret legger prosessplanen til grunn for kommunereformarbeidet i Risør kommune.</i></p> <p><i>Risør bystyre inviterer kommunestyrene i Gjerstad, Vegårshei og Tvedestrand til avklaring om kommunereformen.</i></p>	Prosessplan (Vedlegg 1b)
81/16 28.04.2016	<p>Intensjonsavtale for videre arbeid for mulig sammenslåing av kommunene Risør, Tvedestrand, Arendal og Gjerstad</p> <p><i>Risør bystyre vedtar for sin del «intensjonsavtale mellom kommunene Gjerstad, Tvedestrand, Risør og Arendal». Avtalen ble undertegnet i Risør den 27.04.2016 av disse fire kommunene.</i></p> <p><i>Intensjonsavtalen vedtas som felles plattform for etablering av en eventuell ny kommune for 4K-øst.</i></p> <p><i>Endelig vedtak om å søke om kommunesammenslåing, tas stilling til i bystyremøte i juni 2016 etter at det er gjennomført informasjons- og involveringsprosesser i kommunene.</i></p> <p><i>Risør bystyre støtter initiativ fra Gjerstad kommune om muligheten for å lage en intensjonsavtale for tre eller fire kommuner, uten Arendal kommune.</i></p>	Intensjonsavtale (vedlegg 2f)
Orientering 26.05.2016	<p>Bystyremøte – orientering ved ordfører Per Kr. Lunden</p> <p><i>Ordfører orienterte om status i kommunereformarbeidet og kort om resultatet av innbyggerundersøkelsen. Denne gav for alle kommunene i 4K en entydig tilbakemelding på at 4K (Arendal, Tvedestrand, Gjerstad og Risør) ikke er ønsket av befolkningen. Han ba om bystyrets synspunkt på om folkeavstemningen den 30.05.16 likevel burde avholdes som planlagt. Det ble ikke stemt over saken, men bystyret gav tilslutning til at planene for folkeavstemningen ikke ble endret.</i></p> <p><i>Ordfører ba også om bystyrets synspunkt på om Risør kommune eventuelt burde gå i dialog med Gjerstad kommune om en eventuell sammenslåing av de to kommunene dersom en slik henvendelse blir mottatt (eventuelt også sammen med Tvedestrand og Vegårshei dersom de melder sin interesse). Det ble ikke stemt over saken, men bystyret gav sin tilslutning til at Risør skulle være positiv til dette.</i></p>	
124/16 22.06.2016	<p>Kommunereformen – sammenslåing 4K-øst</p> <p><i>Bystyret respekterer den tydelige innstillingen fra innbyggerundersøkelsen og folkeavstemning om 4K-Øst (Risør, Gjerstad, Tvedestrand og Arendal) og arbeider ikke videre med sammenslåingsalternativer som omfatter Arendal.</i></p> <p><i>Ordfører får fullmakt til å utforme svar til fylkesmann/Departement.</i></p> <p><i>Sendes bystyrerepresentantene til orientering/uttale i forkant.</i></p> <p><i>Risør bystyre ønsker ikke på nåværende tidspunkt en sammenslåing av Risør og Gjerstad kommuner, da det er vanskelig å se at dette langsiktig kan sikre bedre tjenester til innbyggerne samt styrke lokaldemokrati og samfunnsutvikling i Risør.</i></p>	

2. Oversikt over prosessene kommunen har deltatt i m/dokumentliste

Risør kommune har vært involvert i kommunereformarbeid gjennom det interkommunale samarbeidet Østre Agder og i direkte samarbeid med en eller flere andre kommuner.

Så tidlig som i 2012, før kommunereformen ble formelt igangsatt, ble det etter bystyrevedtak (134/12) tatt kontakt med andre kommuner om et eventuelt samarbeid om utredninger. Dette ble avvist fra samtlige kommuner.

Østre Agder

Gjennom det interkommunale samarbeidet Østre Agder har det vært fokusert på felles framdrift i utredningsarbeid, både for 0-alternativene og aktuelle sammenslåingsalternativ. **I vedlegg 2a er det gjengitt kommunereformvedtak som styret i Østre Agder har gjort i perioden 2014 til 2016.**

Utredningsarbeidet til kommunene i Østre Agder kom litt sent i gang. Østre Agder søkte om og fikk tildelt 744 000 kr i skjønnsmidler til kommunereformarbeid fra fylkesmannen i 2015. Det ble arrangert en ungdomssamling 24. mars 2015 for utvalgte elever fra u-skolene/VGS fra de involverte kommunene. Våren 2015 gjorde hver kommune utredningen om 0-alternativet, og det var en del samarbeid på saksbehandlernivå, blant annet om felles mal. Utredningene ble behandlet i kommunestyrene mai/juni 2015, se for øvrig **vedlegg 1a**.

Høsten 2015 bestilte styret i Østre Agder utredning om ulike kommunesammenslåingsalternativ. Risør kommune tok på seg arbeidet med å føre utredningene i pennen, og rådmennene var arbeidsgruppe. Først ble det laget en utredning om 6K (Arendal, Tvedestrand, Risør, Gjerstad, Vegårshei og Åmli kommuner). Denne ble presentert på styremøtet i november 2015. I januar ble det lagt fram utredninger om Østregionen (Tvedestrand, Risør, Gjerstad og Vegårshei) og E18-kommunen (Arendal, Tvedestrand, Risør og Gjerstad), se **vedlegg 2i**.

Det ble arrangert felles kommunestyremøte 20. januar 2016, hvor utredningene ble presentert og de ble drøftet en mulig videre prosess. Åmli kommune trakk seg fra kommunereformarbeid etter dette, noe som gjorde at arbeidet ble tatt ut av Østre Agder og videreført som et samarbeid mellom kommunene Arendal, Tvedestrand, Risør, Gjerstad og Vegårshei kommuner.

5K-øst

Risør kommune var prosessleder for drøftingene rundt etablering av en intensjonsavtale mellom kommunene Arendal, Tvedestrand, Risør, Gjerstad og Vegårshei våren 2016.

Forhandlingsmøte 1: 9. mars 2016, Arendal gamle rådhus. Alle fem kommunene var tilstede med forhandlingsutvalg (ordfører, varaordfører, opposisjonsleder, hovedtillitsvalgt og rådmann). Det ble drøftet videre prosess samt opplegg for medvirkning. **Se vedlegg 2b.**

Forhandlingsmøte 2: 16-17.mars 2016, Strand hotel Fevik. På samlingen ble det arbeidet i heterogene grupper med å se på fordeler og ulemper ved å etablere en større kommune. Det ble også diskutert hvordan en kan kompensere for eventuelle ulemper. Temaene for gruppearbeidene var:

1. Sikre identitet og et sted å «høre hjemme».
2. Sikre gode kommunale tjenester, som skole, helse og omsorg.
3. Ivareta gode og rettferdige forvaltningsoppgaver, som reguleringsplaner, byggesøknader
4. Være en arena for lokaldemokrati
5. Være en samfunnsutvikler, for eksempel utvikling av næringsliv og arbeidsplasser.
6. Sikre en god og forutsigbar økonomi
7. Gi trygge og utviklende kommunale arbeidsplasser

Med bakgrunn i materialet som kom inn gjennom gruppearbeidene, utarbeidet rådmennene et forslag til intensjonsavtale som ble presentert på dag 2. Pressen var tilstede på hele møtet. Se **vedlegg 2c**.

Forhandlingsmøte 3: 6.-7.april, Lyngørporten. Hensikten med samlingen var å ferdigstille en intensjonsavtale. Denne ble drøftet i plenum og gruppevis. Avtalen ble signert av samtlige fem ordførere 7. april, se **vedlegg 2e**. Det ble også gjennomgått videre prosess- og milepælsplan, samt utarbeidet spørsmål til innbyggerundersøkelsen.

4K-øst

Med bakgrunn i kommunestyrevedtak i Vegårshei kommune 19. april 2016 (sak 38/16), valgte Vegårshei kommune å avslutte samarbeidet om en eventuell kommunesammenslåing. Det ble underskrevet ny og oppdatert intensjonsavtale mellom Arendal, Tvedestrand, Risør og Gjerstad kommuner 27. april, se **vedlegg 2f**.

23. mai kl 17 var det felles kommunestyremøte for Arendal, Tvedestrand, Risør og Gjerstad kommuner (4K-øst). Resultatet fra innbyggerundersøkelsen ble presentert. Denne viste at det ikke var flertall i noen av kommunene for å gjennomføre en sammenslåing. Dette resultatet ble også bekreftet i folkeavstemningen som ble gjennomført i Risør kommune 30. mai 2016, hvor 83,7 % stemte for at Risør skal forbli egen kommune.

Risør + Gjerstad?

I Gjerstad kommunes kommunestyremøte 21. april (sak 16/47) ble følgende vedtatt:

Gjerstad kommune tar initiativ til en formell henvendelse til Vegårshei kommune, Risør kommune og Tvedestrand kommune, om muligheten for å lage en intensjonsavtale for tre eller fire kommuner.

Ordfører Inger Løite rettet etter dette en formell henvendelse til Risør kommune. Ordfører Per Kr. Lunden presenterte henvendelsen i bystyremøtet 28. april.

I bystyremøtet 28. april (sak 81/16) gjorde Risør bystyre følgende vedtak:

Risør bystyre vedtar for sin del «intensjonsavtale mellom kommunene Gjerstad, Tvedestrand, Risør og Arendal». Avtalen ble undertegnet i Risør den 27.04.2016 av disse fire kommunene. Intensjonsavtalen vedtas som felles plattform for etablering av en eventuell ny kommune for 4K-øst. Endelig vedtak om å søke om kommunesammenslåing, tas stilling til i bystyremøte i juni 2016 etter at det er gjennomføres informasjons- og involveringsprosesser i kommunene.

Risør bystyre støtter initiativ fra Gjerstad kommune om muligheten for å lage en intensjonsavtale for tre eller fire kommuner, uten Arendal kommune.

Vegårshei kommunestyre behandlet 24. mai henvendelsen fra Gjerstad og Risør kommuner om å innlede samtaler om en mulig intensjonsavtale mellom kommunene i Østregionen. De vedtok følgende (sak 51/2016):

Kommunestyret i Vegårshei takker for invitasjonen fra Gjerstad og Risør til å inngå samtaler om en intensjonsavtale for 3K, men mener at Vegårshei er best tjent med å bestå som egen kommune og avslutter herved arbeidet med kommunereformprosessen.

Det ble gjennomført et forhandlingsmøte mellom Risør og Gjerstad kommuner på Brokelandsheia 15. juni, for å se om det var mulighet for å utarbeide intensjonsavtale. Begge kommuner stilte med formannskap + representanter fra partier som ikke er i formannskapet + tillitsvalgt + rådmann. Det ble gjennomført gruppearbeid med diskusjoner om de store temaene i

kommunereformen; tjenester/forvaltning, demokrati, samfunnsutvikling og kommunale arbeidsplasser. Se **vedlegg 2h** for referat fra forhandlingsmøtet.

Endelig vedtak, bystyret

I Risør kommunes bystyremøte 22. juni (sak 124/16) ble kommunereformen behandlet og alternativet med en sammenslåing mellom Gjerstad og Risør kommune ble debattert. Bystyret vedtok følgende:

Bystyret respekterer den tydelige innstillingen fra innbyggerundersøkelsen og folkeavstemning om 4K-Øst (Risør, Gjerstad, Tvedestrand og Arendal) og arbeider ikke videre med sammenslåingsalternativer som omfatter Arendal.

Ordfører får fullmakt til å utforme svar til Fylkesmann/Departement. Sendes bystyrerepresentantene til orientering/uttale i forkant.

Risør bystyre ønsker ikke på nåværende tidspunkt en sammenslåing av Risør og Gjerstad kommuner, da det er vanskelig å se at dette langsiktig kan sikre bedre tjenester til innbyggerne samt styrke lokaldemokrati og samfunnsutvikling i Risør.

3. Oversikt over involvering av egne innbyggere og interessegrupper m.m.

Det har vært gjennomført flere medvirkningstiltak. Rent politiske møter (komite, formannskap, rådene, bystyremøter) nevnes ikke i oversikten.

- **Ungdomssamling, Østre Agder 24. mars 2015.** 8 ungdommer fra Risør (4 fra ungdomsskolen, 4 fra VGS) deltok på samlingen i Froland sammen med ungdom fra de andre Østre Agder-kommunene. Gruppearbeid.
- **Kommunereformkonferanse i Risør rådhus 28. mai 2015.** Østre Agder-kommunene var invitert. Morten Øgård og Linda Hye deltok, i tillegg til NHO v/Siri Mathisen og Telemarksforskning v/Kjetil Lie (økonomiperspektiv). Ca 60 personer deltok.
- **Innbyggerundersøkelse om kommunesammenslåings spørsmål.** Gjennomført av TNS Gallup i begynnelsen av oktober 2015.
- **Barne- og ungdomsrådet 3. mars 2016:** Diskuterte sammenslåing til 5K-øst. Barneskolerepresentantene er usikre på om kommunen bør slå seg sammen. På ungdomsskolen/VGS er det ingen som ønsker et alternativ med Arendal, men de kan tenke seg en mindre kommune. Ønsker med samarbeid, for eksempel om idrettsanlegg.
- **Bystyrets temadag om kommunereformen: 30.mars 2016.** Mye gruppearbeid.
- **Næringslivskveld, Lyngørporten, 20. april 2016 kl 19.** Diskusjon om kommunestrukturens betydning for næringslivet. Ca 20 personer deltok.
- **Infobrosjyre: Ti spørsmål om kommunereformen.** Sendt til samtlige postkasser i 5K-øst i slutten av april 2016.
- **Innbyggerundersøkelse om 4K-øst.** Gjennomført i begynnelsen av mai 2016 til respondenter i Risør, Gjerstad, Arendal og Tvedestrand kommuner.
- **Møter for de ansatte i Risør kommune: 3. mai kl 09.00 og 18.00.** Ca 70 ansatte deltok.
- **Infoavis: 4K-øst.** Sendt til samtlige postkasser i 4K-øst.
- **Infomøte for elever på Risør videregående skole.** 18. mai kl 12. Ca 70 elever deltok. 16- og 17-åringene hadde stemmerett ved folkeavstemningen.
- **Folkemøter om kommunereformen: 24. mai kl 17: Hope oppvekstsenter, 23. mai kl 20: Sønedeled skole, 25. mai kl 18: Risør rådhus.**
- **Folkeavstemning om 4K-øst i Risør kommune.** Oppslutning: 27,5 %. Ca 12 % stemte FOR 4K-øst, 84 % stemte for at Risør skal forbli egen kommune. 5 % blanke stemmer.

- **Barne- og ungdomsrådet, 8. juni** (representanter fra alle skolene):
Kommunesammenslåing med Gjerstad ble diskutert. Rådet var delt i saken, men ikke helt avvisende til en sammenslåing med Gjerstad.

På kommunens hjemmeside er de fleste arrangementene omtalt. Se <http://www.risor.kommune.no/politikk/kommunereform/> Det er også opprettet en facebookside for 5K-øst/4K-øst. Mange har skrevet debattinnlegg i lokalavisa Aust Agder Blad og regionavisa Agderposten.

4. Resultatrapporter fra innbyggerundersøkelser og folkeavstemninger.

Det har vært gjennomført to innbyggerundersøkelser og én folkeavstemning i forbindelse med kommunereformarbeidet.

Innbyggerundersøkelse 1:

I regi av Østre Agder-samarbeidet. Ble gjennomført i oktober 2015. Til sammen nesten 4400 personer ble spurt, 600 fra Risør kommune.

Resultatet for Risør kommunes del var at like mange (48%) var for som mot en kommunesammenslåing. Klart flest (74 %) ønsket Gjerstad kommune dersom det skulle bli kommunesammenslåing. Kun 17 % ønsket en storkommune på Østre Agder. Se **vedlegg 4a** for detaljerte resultater.

Innbyggerundersøkelse 2:

I regi av 4K-øst. Ble gjennomført i mai 2016. 2800 respondenter ble spurt, 603 i Risør kommune. Resultatet var følgende:

Kommune	Respondenter	For (%)	Mot (%)	Har ingen mening
Risør	603	18	63	19 %
Arendal	1200	28	45	27 %
Gjerstad	393	16	75	9 %
Tvedestrand	611	31	55	15 %
Totalt	2807			

Se **vedlegg 4b** for detaljerte resultater.

Rådgivende folkeavstemning

Risør kommune holdt rådgivende folkeavstemning om 4K-øst alternativet mandag 30. mai. Det var mulighet til å forhåndsstemme i perioden 9. mai til 27. mai (187 personer forhåndsstemte). På valgdagen var tre stemmesteder åpne kl 12 – 20. 16- og 17-åringer hadde også anledning til å stemme.

Resultatet var følgende:

Alternativ	Antall godkjente sedler	Prosent
Jeg stemmer for en sammenslåing av kommunene Arendal, Tvedestrand, Gjerstad og Risør	184	11,7 %
Jeg stemmer for at Risør kommune skal bestå som egen kommune	1319	83,7 %
Blanke stemmer	73	4,6 %
SUM	1576	

Valgdeltakelsen var på 27,5 %, noe som må oppfattes som en svært lav valgdeltakelse. Protokollra valget er lagt som **vedlegg 2g**. Både innbyggerundersøkelsen og folkeavstemningen viste tydelig at det *ikke* er stor oppslutning i befolkningen til å gå videre med 4K-øst.

5. Vurderinger av egen kommune ut fra kriteriene for reformen, og/eller egen økonomisk status, der dette er utført.

Det vises til **vedlegg 1a**, utredningen om 0-alternativet (mai 2015). Her framkommer det at Risør kommune i all hovedsak leverer gode tjenester til sine innbyggere, men at det er utfordringer knyttet til samfunnsutvikling, folkehelse/levetår og økonomi, samtidig som kommunen er avhengig av omfattende interkommunale samarbeid for å løse sine oppgaver. Dette har negative konsekvenser for åpenhet/demokratisk styring, men de de interkommunale samarbeidene (hovedsakelig organisert gjennom Østre Agder-samarbeidet) bidrar til at kommunen får levert sine tjenester på en effektiv og god måte.

Risør kommune har hatt et stabilt innbyggertall de siste 35 årene, på rett i underkant av 7000 innbyggere. Kommunen har ikke hatt den befolkningsveksten som både fylket og landet har hatt. I tillegg er det stor handelslekkasje og stadig flere som må pendle til andre kommuner til jobb, noe som peker på at Risør kommune i større grad blir en bo-kommune som må satse på bokvalitet, gode oppvekstvilkår og fritidstilbud. I tillegg blir reiseliv og turisme stadig viktigere, og en utfordring er å utvide skuldresesongen og øke besøksattraktiviteten. Hele Risør sentrum, Trehusbyen, er vernet, og den politiske diskusjonen om vern og utvikling er sentral.

I utredningen om 0-alternativet er en konklusjon at **samfunnsutviklingen** blir en av de største utfordringene for Risør kommune i framtiden. Samfunnsutviklingen er påvirket av økonomi/arbeidsmarked/bransjeforhold, infrastruktur (veg, bane osv) og institusjoner som universitet, sykehus og videregående skoler. Klima/miljø-utfordringene og uro/konflikt påvirker også samfunnsutviklingen i Risør kommune. I tillegg har nabokommunenes og regionens utvikling konsekvenser (både pos/neg). Felles for disse utfordringene er at Risør kommune ikke har direkte innflytelse og avgjørelsesmyndighet, men må bruke andre påvirkningsmuligheter, samarbeidsstrategier og politisk innflytelse. Spesielt veg (både Risørveien og E18), sykehuset/UIA og Risør Videregående skole, vurderes å ha stor betydning for utviklingen av Risør kommune.

Økonomisk sett har Risør kommune utfordringer. Høy gjeld er en konsekvens av det høye investeringsnivået som har vært de senere år, men resultatet er også oppgraderte skoler, sykehjem og kulturbygg. Risør kommune er klassifisert som en mellomstor kommune med middels bundne kostnader per innbygger og middels frie disponible inntekter (KOSTRA). Risør er også en minsteinntektskommune med lavere skatteinntekter enn gjennomsnittet i landet. I tillegg til skatt, er rammetilskudd fra staten kommunens hovedinntektskilde. Kommunen har eiendomsskatt og har redusert arbeidsgiveravgift, se **vedlegg 1a** for mer informasjon om økonomien.

I de varslede endringene i inntektssystemet (kommuneprp for 2017), ser det ut til at Risør kommune får en liten økning, men her er det fremdeles en del usikkerhet.

6. Andre forhold: Grensejusteringer, interkommunalt samarbeid, andre utredninger etc.

Grensejusteringer

Det er tre områder som har vært nevnt som aktuelle for grensejustering:

- Røysland (i Risør kommune)
- Laget (i Tvedestrand kommune)
- Bolig på Fiane (i Risør kommune)

For Røysland og Laget omhandler det forholdsvis store grender med ca 150 innbyggere hver. Det har i lengre tid vært diskusjoner om grensejustering, spesielt på Røysland som i dag ligger i Risør kommune. Der ble det i 2007 søkt om å overføre hele Røysland-grenda og samt Lindland til Tvedestrand kommune, dvs flytte kommuengrensa jfr inndelingslova (2001). Barneskolebarna på Røysland går på Songe skole i Tvedestrand kommune og Tvedestrand ungdomsskole. De har tilhørighet til Tvedestrand kommune også gjennom fritidsaktiviteter og kulturtilbud.

Grenda Laget har tilhørighet til Tvedestrand, men er også knyttet til Hope/Sandnes. Dersom Laget hadde blitt innlemmet i Risør kommune, kan det bety en styrking av Hope Oppvekstsenter med flere barn både i barnehage og skole.

På Fiane kan det være aktuelt å se på grensejustering for en enkelt eiendom. Eiendommen ligger i enden av en lokalveg. De andre eiendommene ved lokalvegen har sin skoletilhørighet til Gjerstad kommune/Fiane skole, og det er derfor politisk vedtak om at eleven som bor på eiendommen, får gå på skole i Gjerstad.

Se 0-utredningen (**vedlegg 1a**) for kart og mer beskrivelse av områdene.

I forbindelse med kommunereformen og folkemøter har både ordførere i Risør og Tvedestrand kommuner uttrykt at det kan være aktuelt med grensejusteringer. Det vesentlige ved en grensejustering, er at den er forankret i grenda og at det er grenda som må initiere og søke om dette. Det er pr. 30. mai 2016 ikke kommet brev eller søknad om noen grensejusteringer.

Interkommunale samarbeid

Risør kommune deltar i en rekke interkommunale samarbeid. Samarbeidene er i all hovedsak organisert gjennom Østregionen (Risør, Tvedestrand, Åmli, Gjerstad og Vegårshei) og Østre Agder (Østregionen + Arendal, Froland og Grimstad), men det siste året er det for eksempel opprettet felles kommuneoverlege med Tvedestrand kommune og felles byantikvar med Kragerø kommune. Trenden de siste årene har gått mot stadig flere samarbeid, både politisk vedtatte og uformelle.

Risør kommunes samarbeid kan sies å være organisert ut fra hva som er faglig og organisatorisk hensiktsmessig i det enkelte samarbeidet. Det bidrar til at totalbildet av interkommunale samarbeid er noe uoversiktlig.

I Risør kommune blir det stadig flere oppgaver som løses gjennom interkommunale samarbeid. Det finnes ulike typer samarbeid:

- Aksjeselskap
- Interkommunale selskap (IKS)
- Andelslag
- Stiftelser
- Vertskommunesamarbeid §28

- Interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 27
- Andre samarbeid

I tillegg er kommunen med i uformelle nettverk innen en rekke fagområder. Mange av disse er organisert gjennom fylkeskommunen og fylkesmannen.

Oversikten viser antall formelle, interkommunale samarbeid hvor Risør kommune er med. Siden 2009 har det vært en økning i interkommunale samarbeid, spesielt aksjeselskap.

	2009	2010	2011	2012	2013
Vertskommunesamarbeid	10	10	9*)	11**)	11
Kommunal § 27 samarbeid	7	7	7	7	5
IKS	2	2	2	2	2
AS	6	6	6	6	10
SUM	25	25	24	26	28

*Kilde: Samarbeid på tvers i Østre-Agder og Risør kommune. *) Samarbeid om erstatningsordningen for tidligere barnehjemsbarn avsluttet. **) Risør gikk inn i samarbeidet om undersøkelsesfasen i barnevernet. I 2013 er det også interkommunalt samarbeid om kommunal øyeblikkelig hjelp på Myratunet i Arendal.*

Det vises til 0-utredningen (**vedlegg 1a**) for en utdyping av hvilke interkommunale samarbeid Risør kommune har og deres kostnader. Østre Agder utgav i 2009 en oversikt over samarbeid på tvers av kommunegrensene i Østre Agder-kommunene. Oversikten er lagt som **vedlegg 6a**.

Med hilsen

Sigrid Hellerdal Garthe
samfunnsplanlegger

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1a Utredning til kommunereformen, vedtatt versjon 28mai2015
- 2 Vedlegg 1b Prosessplan KOMMUNEREFORM i Risør kommune
- 3 Vedlegg 2a Kommunereformvedtak i det interkommunale samarbeidet i Østre Agder
- 4 Vedlegg 2b Referat Forhandlingsmøte 1, kommunereform 9mars2016
- 5 Vedlegg 2c Referat forhandlingsmøte 2 Strand Hotel Fevik 16 og 17mars
- 6 Vedlegg 2d Referat forhandlingsmøte 3, 6-7 april 2016
- 7 Vedlegg 2e Signert intensjonsavtale 5K-øst, 7.april 2016
- 8 Vedlegg 2f Signert intensjonsavtale 4K-øst 27.april 2016
- 9 Vedlegg 2g Protokoll fra folkeavstemning 30mai2016
- 10 Vedlegg 2h Referat fra forhandlingsmøte1 15juni2016
- 11 Vedlegg 2i Utredninger til Østre Agder: 6K, Østregionen og E18-kommunen
- 12 Vedlegg 4a Resultat fra innbyggerundersøkelse Østre Agder Høst 2015
- 13 Vedlegg 4b Resultat fra innbyggerundersøkelse 4Køst, mai 2016
- 14 Vedlegg 6a Samarbeid på Tvers - Østre Agder 2009

Mottakere:

FYLKESMANNEN I AUST- OG VEST-AGDER	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDALE
Trond Aslaksen			
ØSTRE AGDER INTERKOMMUNALE SAMARBEID	Postboks 123	4891	GRIMSTAD